

Inhoud

- I Functionele anatomie 13**
  - I.1 Inleiding 13
  - I.2 Zenuwweefsel 13
    - I.2.1 Neuronen 13
    - I.2.2 Actiepotentialen en neurotransmitters 14
    - I.2.3 Grijze en witte stof 15
  - I.3 Globale bouw van het zenuwstelsel 17
  - I.4 De hersenschors 18
    - I.4.1 Primaire schorsgebieden 18
    - I.4.2 Secundaire schorsgebieden 21
    - I.4.3 Tertiaire schorsgebieden 22
  - I.5 Links-rechtsverschillen 23
  - I.6 Limbisch systeem 24
  - I.7 Subcorticale structuren 27
    - I.7.1 Basale ganglia 28
    - I.7.2 Thalamus 28
    - I.7.3 Hypothalamus 28
    - I.7.4 Hersenstam 29
    - I.7.5 Cerebellum 30
  - I.8 Anatomie en pathologie 30

- 2 Mentale basisfuncties 33**
  - 2.1 Inleiding 33
  - 2.2 Bewustzijn 33
    - 2.2.1 Functionele anatomie 34
    - 2.2.2 Alertheid beïnvloedende factoren 35
    - 2.2.3 Bewustzijnsstoornissen 35
  - 2.3 Aandacht 36
    - 2.3.1 Begripsbepaling 36
    - 2.3.2 Indeling van aandachtsfuncties 37
    - 2.3.3 Functionele anatomie 38
    - 2.3.4 Klinisch-anatomische aspecten 40
    - 2.3.5 Onderzoek van de aandacht 42
    - 2.3.6 Aandoeningen die de aandachtsfunctie treffen 44
    - 2.3.7 Aandachtsstoornissen in het dagelijks leven 44
    - 2.3.8 Behandeling van aandachtsstoornissen 45
  - 2.4 Oriëntatie 45
    - 2.4.1 Algemeen 45
    - 2.4.2 Onderzoek 46
  - 2.5 Mentale status 47

- 3 Neglect 49
  - 3.1 Inleiding 49
  - 3.2 Begripsbepaling 50
  - 3.3 Uitingen van neglect 51
    - 3.3.1 Hemi-inattentie 51
    - 3.3.2 Extinctie 52
    - 3.3.3 Motorisch neglect 52
    - 3.3.4 Mentaal neglect 54
  - 3.4 Neglect en lichaamsbeleving 54
    - 3.4.1 Algemeen 54
    - 3.4.2 Non-verbale hemi-asomatognosie 54
    - 3.4.3 Verbale hemi-asomatognosie 55
    - 3.4.4 Somatoparafrenie 55
  - 3.5 Anosognosie 56
  - 3.6 Neglect in het dagelijks leven 57
  - 3.7 Onderzoek 58
  - 3.8 Verklaring van neglectverschijnselen 61
  - 3.9 Verloop en prognose 65
  - 3.10 Behandeling 66
    - 3.10.1 Interne compensatie 66
    - 3.10.2 Externe compensatie 67
    - 3.10.3 Stimuleringsmethoden 67

- 4 Waarnemingsstoornissen 71
  - 4.1 Inleiding 71
  - 4.2 Functionele anatomie 71
  - 4.3 Visuele agnosieën 74
    - 4.3.1 Algemeen 74
    - 4.3.2 Elementaire visuele perceptiestoornissen 74
    - 4.3.3 Visuele objectagnosie 74
    - 4.3.4 Prosopagnosie 78
    - 4.3.5 Simultaanagnosie 79
    - 4.3.6 Visuele agnosie in het dagelijks leven 79
  - 4.4 Ruimtelijke desoriëntatie 80
    - 4.4.1 Algemeen 80
    - 4.4.2 Optische ataxie 80
    - 4.4.3 Topografische desoriëntatie 82
    - 4.4.4 Constructieve apraxie 83
    - 4.4.5 Aankleedstoornissen 85
    - 4.4.6 Behandeling 85
  - 4.5 Agnosieën in andere zintuigdomen 86
    - 4.5.1 Astereognosie 86
    - 4.5.2 Auditieve agnosieën 86
  - 4.6 Lichaamsschemastoornissen 87
    - 4.6.1 Algemeen 87

4.6.2	Stoornissen in het somatocentrisch coördinatenstelsel	89
4.6.3	Stoornissen in de bewuste lichaamsperceptie	89
4.6.4	Stoornissen in de lichaams cognitie	90
4.6.5	Overige lichaamsschemastörungen	91
5	Geheugen en amnesie	93
5.1	Inleiding	93
5.2	Het geheugenproces	93
5.2.1	Model van de geheugenfunctie	93
5.2.2	Kortetermijngeheugen of werkgeheugen?	94
5.2.3	Informatieverkeer	95
5.3	Expliciet geheugen	95
5.3.1	Episodisch geheugen	95
5.3.2	Semantisch geheugen	97
5.3.3	Prospectief geheugen	97
5.4	Impliciet geheugen	98
5.5	Amnestisch syndroom	98
5.5.1	Symptomatologie	98
5.5.2	Functionele anatomie	100
5.6	Confabulaties	103
5.7	Amnesie in het dagelijks leven	104
5.8	Enkele oorzakelijke aandoeningen	105
5.8.1	Syndroom van Korsakov	105
5.8.2	Ziekte van Alzheimer	106
5.8.3	Hersentrauma	106
5.9	Geheugenstoornissen bij ouderen	108
5.10	Behandeling	109
5.10.1	Medicatie	110
5.10.2	Functietraining	110
5.10.3	Interne compensatie	110
5.10.4	Externe compensatie	111
6	Afasie	113
6.1	Inleiding	113
6.2	Begripsbepaling	114
6.3	Functionele anatomie	114
6.4	Aspecten van afasie	116
6.4.1	Fluency	116
6.4.2	Taalbegrip	116
6.4.3	Zinsbouw	117
6.4.4	Woordvinding	117
6.4.5	Andere gestoorde functies	118
6.4.6	Intact gebleven functies	118
6.5	Indelingssystematiek	119
6.6	Afasiesyndromen	121

- 6.6.1 Broca-afasie 121
- 6.6.2 Wernicke-afasie 122
- 6.6.3 Globale afasie 123
- 6.6.4 Amnestische afasie 123
- 6.6.5 Andere afasievormen 124
- 6.7 Afasie in het dagelijks leven 125
- 6.8 Verloop en prognose 126
- 6.9 Communicatiestoornissen door rechter-hemisfeerletsel 127
  - 6.9.1 Aprosodie 127
  - 6.9.2 Pragmatiekstoornissen 128
- 6.10 Behandeling 129

7 Apraxie 133

- 7.1 Inleiding 133
- 7.2 Begripsbepaling 134
- 7.3 Ideomotorische apraxie 136
  - 7.3.1 Algemeen 136
  - 7.3.2 Onderzoek 136
  - 7.3.3 Ideomotorische fouten 137
  - 7.3.4 Functionele anatomie 139
  - 7.3.5 Lokalisatie van de laesie 141
  - 7.3.6 Subtypen van ideomotorische apraxie 141
- 7.4 Ideatoire apraxie 142
  - 7.4.1 Inleiding 142
  - 7.4.2 Onderzoek 142
  - 7.4.3 Ideatoire fouten 142
  - 7.4.4 Lokalisatie van de laesie 143
- 7.5 Epidemiologie en prognose 143
- 7.6 Apraxie in het dagelijks leven 144
- 7.7 Behandeling 146

8	Frontaal syndroom	149
8.1	Inleiding	149
8.2	Prefrontale functies	149
8.3	Prefrontale functiestoornissen	151
8.4	Dysexecutief syndroom	152
8.4.1	Begripsbepaling	152
8.4.2	Symptomatologie	153
8.4.3	Onderzoek	153
8.5	Apathisch syndroom	157
8.6	Ontremd syndroom	158
8.7	Andere prefrontale verschijnselen	159
8.7.1	Decorumverlies	159
8.7.2	Geheugenstoornissen	159
8.7.3	Motorische verschijnselen	160
8.8	Frontaal syndroom in het dagelijks leven	161
8.9	Oorzakelijke aandoeningen	162
8.10	Behandeling	163

Over de auteur 164

Literatuur 165

Register 177